

Iz celega sveta.

Otrok kot priča proti lastnemu očetu. V Zemu na Ogrskem so dne 25. junija našli v bližini kolo-dvora umorjeno žensko. Sum je padel na nekega železniškega delavca, ki je pa odločno tajil. Po raznih drugih pričah so končno zaslišali tudi delavčevega otroka. Ta je izpovedal, da je oče tisti večer pripeljal domov neko neznan žensko in se hudo prepiral z njo, ker za neko stvar ni hotela plačati 10 K, marveč le 8 kron. Potem so napravili ženski ležišče pod streho. Kmalu nato se je začel s podstrešja ropot in krik. Čez nekaj časa je prišel oče s težko vrečo na rami in jo odnesel iz hiše. Izpoved otroka je globoko vplivala, vendar osumljenec še vedno taj.

Zaradi krave v smrt. Posestnik Karl Velej v Pečovniku pri Celju je prodal svojo kravo na sejmu v Laškem trgu. Ko je prišel domov in povedal ženi, koliko je skupil za kravo, mu je ona predbacila, da jo je prepoceni prodal. Vsled tega sta se sprla in mož je kmalu nato odšel iz hiše. Žena je nato vrata za njim zaklenila ter ga pustila ponoči zunaj. Mož je šel užaljen v bližnji gozd ter si pogol kroglo iz samokresa v srce.

Mož vrgel ženo skozi okno. Iz Budimpešte poročajo: V noči od sobote na nedeljo je padla neka ženska iz tretjega nadstropja na cesto ter se težko poškodovala. Ko so jo zaslišali, je izpovedala, da se je sprla s svojim možem, profesorjem godbe, Josipom Bartra-Hackeljem, ki jo je vrgel nato skozi okno. Moža so zaprli.

Črno-beli dvojčki. Na ženski kliniki (bolnišnici) v Monakovem na Bavarskem zelo zanima zdravniške kroge sledeči slučaj: žena, belka, nekega zamorca je rodila dvojčke, deklici, od katerih je ena povsem črna, druga pa povsem bela.

Resnični dogodek. Goriški „Novi Čas“ poroča: Bil je kmet, ki je zanemarjal svoje verske dolžnosti. Pa šel je tako daleč, da je opravljal celo poljska dela ob nedeljah in praznikih. Neko nedeljo letošnjega leta je rezal trte cel dan. Trte so lepo rastle in pogonale. Toda kaka žalost, ko gre nekega dne pogledat svoj vinograd in vidi vse zadnje mladike odlomljene. To je storila hudobna roka, si misli, in pokliče takoj komisijo. A komisija je bila drugačnega mnenja in je povedala kmetiču, da je udarila v trte strela in tako vse mladice odlomila. Trte so za par let uničene. Kmetič, spametuj se in posvečuj praznik!

Grozna nevihta na Bavarskem. V Hintersteinskimi dolinami v Allgavu se je utrgal oblak. Velik del okraja je opustošen. Toča je padla tako gosto, da je bila gora Nebelhorn in druge sosednje gore vse bele.

Lovska nesreča. V okolici Metnice na Koroškem je lovec Franc Zajc ustrelil posestnikovega sina L. Leitnerja, ko se je ta vračal ponoči čez polje domov. Zajc je mislil, da mu gre nasproti kaka žival. Strel je rabil nevarno Leitnerja na prsih in na glavi. Odpeljali so ga v brezupnem stanju v bolnišnico v Celovec. Ko je zapazil Zajc usodno zmoto, je pomagal ranjencu, da je prišel domov, nato pa je sam ovadil nesrečo orožnikom.

Neznana bolezen pri konjih. Iz Monakovskega poročajo: Na Nižjem Bavarskem je izbruhnila pri konjih neka nova bolezen. Konj hoče neprenehoma spati. Konju se vname možganska opna. Bolezen je navadno smrtna.

Velikanski požar. Iz Petrograda poročajo: V neki tovarni za sladkor blizu Lipecka je izbruhnil velik požar. 60 delavcev je zgorelo.

Vročina v Ameriki. Vsled silne vročine je umrlo v Novem Jorku 6, v Filadelfiji 14, v Bostonu 3 in v Pittsburgu 5 oseb.

Po 30. letih priznal umor. V Fürstenfeldu je na smrtni postelji izpovedal posestnik Alfred Weber, da je pred 30. leti umoril nekega Grammerja. Vsa takratna poizvedovanja po morilecu so bila brezuspešna.

Uboga bogatinka. V Oberweyerju pri Haßamaju na Bavarskem so te dni pokopali 68letno samico Schmidt, ki je živela v revnih razmerah. Pa kako so bili presenečeni, ko so našli v njeni zupščini v obli-gacijah 47.000 mark, v postelji pa 20.000 mark v zlatu, našli so tudi v kuhinji več tisoč mark v srebru in bankovce, ki so jih deloma že miši oglodale. Premoženje Schmidtove so cenili na 150.000 mark. Vse svoje premoženje je volila katoliškemu župnemu uradu Oberweyer, da se ustanovi ženski samostan.

18letni roparski morilec svoje lastne matere. V vasi Brätz na Brandenburškem v Nemčiji je napadel 18letni pleskarski pomočnik Jožef Dewals svojo 58letno mater s sekiro, ji uropal večjo svoto denarja in pobegnil v Berlin, kjer ga je prišla policija pri sorodnikih. Vdova mesarskega mojstra, Ana Dewall, je bila v vednih skrbih za svojega izpričenega sina. Pred kratkim si je izposodila na svoje posestvo 1900 mark. Sin je zahteval, da naj mu mati da denar, kar je pa odklonila in spravila denar pod blazino, da bi ga sin ne našel in ne vzel. Ko je mati šla spala, se je priplazil nečloveški sin z mesarsko sekiro k postelji, v kateri je spala njegova mati. S sekiro je udaril mater 12krat po glavi in jo ubil. Ko so prijeli nečloveškega sina, ni bil nič skesan, marveč se je celo grdo norčeval iz uboge, ubite matere.

Strašno neurje na Ogrskem. Na južnem Ogrskem so divjali strašni viharji. V Červenki je vsled povišanih 500 hiš praznih. Škoda znaša 2.000.000 kron.

Nad mestom Jager se je utrgal oblak. Strela je udarila v vilo posestnika Böghsa in ga ubila, nadalje je oplazila poštnega uradnika Szaba, ki je zblaznel. V Satoralji-Uhelyju je ubila strela enega moža in zažgala eno hišo, v kateri je zgorel neki starček, ki se ni mogel več rešiti. — Tudi iz Bosne poročajo o velikih nalivih. Dolina Vrbas je preplavljena.

200 hl piva se je razlilo. V Zbraslavi, nekdanji prestolnici čeških kraljev, pri Pragi, je v tamošnji pivovarni počil kotel za varenje piva; 1200 hektolitrov piva se je nato razlilo po ulicah. Pivo je kar teklo v potokih. Ljudstvo pa je vrelo skupaj, gledat čuden dogodek.

Nesreča na železnici. V bližini mesta Grao na Španskem je železniški vlak trčil z električno cestno železnico, 5 oseb je mrtvih, 25 ranjenih.

Strašno neurje na Koroškem. Dne 4. julija je zadela velik del Koroške huda nesreča; po občinah Kotmaravas, Žilpolje, Podgora, Borovlje, Glinje, Št. Marjeta v Rožni dolini in še več drugih krajih je vihralo strašno neurje s točo in pokončalo vse kmetove nađe. Lani ga je pritiskala suša, pridelalo se je malo krme, tako, da so morali spomladi večinoma vsi kupovati krmila za živino, ako so hoteli še kaj živine obdržati v hlevu. Zato so posestniki težko pričakovali nove letine, da bi si pomagali, toda Bog je drugače namenil. V četrtek popoldne se je napravilo k hudi uri, potegnil je silen piš in nato se je vsula toča, debela kakor orehi. V 20. minutah je bilo vse opustošeno: polje, travniki, vrtovi, sadje. Še naslednji dan je bilo vse belo toče. Takega neurja ne pomnijo najstarejši ljudje. Tako lepo je letos obetala letina, a sedaj je vse uničeno in strto — celo po domovih je razbila toča okna in strehe. Lani so morali kmetje kupovati krmo za živino, letos bodo morali pa še za živež zase.

Grozna nesreča. 27letni Ernest Bucher je prišel iz Trsta obiskat v Kanalu svojega brata. Ob tej priliki je spremil v Kanalu na postajo odhajajočega prijatelja. Ko je vlak že vozil z naglico naprej, je hotel še enkrat pozdraviti prijatelja, a se je pri tem tako nesrečno prijel za železniški voz, da je prišel med kolesa, ki so ga zdrobila.

Strašna železniška nesreča v Ameriki. V Cerningu, postaja severno od Novoga Jorka, se je dogodila strašna železniška nesreča. Brzovlak, ki je vozil 90 kilometrov na uro, je zavozil v osebni vlak, ki je bil nabasano poln. Sunek je bil strašen. Vozovi osebnega vlaka so bili zdrobljeni v male kosce. Nad 30 oseb je mrtvih, 100 je težko ranjenih, vsi ostali so lahko ranjeni. Med mrtvimi je mnogo odličnih meščanov, ki so se peljali k slavnosti v proslavo neodvisnosti Amerike.

PODLISTEK.

Sedem prošelj materam in očetom.

(Anton Martin Slomšek, Drobničice, I. 1846, str. 180, sl.)
(Dalje.)

5. Skrbite otrokom za potreben strah! Prvi strah mora biti šiba. Brezovo olje začeli razvade mladih dni in šiba novo mašo poje, to je: izredi pridne otroke! Ako dete pri dveh letih ne uboga, le hitro mu s šibo pomagaj; hudoba — pravi sv. Duh — je globoko vsajena v dečkovo srce, šiba jo bo izpodbila. Ne igraj se s šibo, šiba mora biti sveta reč. Ne tepi v jezi; jeza je iz pekla, iz pekla pa kaj dobrega ne pride. Ne tepi preveč; kar je preostro, se rado skrha in dobi šrbine, ki se težko izbrusijo. Ne tepi premalo ali presladko; medena potica (gibanica) ni zdrava, od nje rad trebuh boli, od sladkanja pa srce. Ne tepi po krivici, da bi enega otroka ubil, drugega pa lizal in zagovarjal, pa mu potuho dal; ampak po zasluženju, da poreče, kakor je rekla svoje dni dobra hči svojemu očetu: „Oče, le tepite me, saj sem zaslužila!“ Kar je pri otrocih šibe premalo, bo palice preveč.

Drugi strah otrokom mora biti izguba vaše ljubezni. Nikakor, da bi jim delali obljube in si z darovi kupovali, da bi vas ubogali, rekoč: „Ančka, idi zibat, ti bom pa medeka dala.“ — „Tone, idi synje past, boš pa orehov dobil“ itd. Brez vsake obljube mora iti in če prav pridno stori, naj kaj dobi. Tiritati otroci staršev nikoli ne smejo, le poprositi jim gre. Zamera staršev jih mora bolj boleti ko skala za nohtom.

Tretji strah za otroke naj bo zamera božja. Pravite otrokom, kako hudo se človeku godi, ki Boga zapusti. Greh na vesti jih mora huje peči, kakor žareči ogel na roki.

6. Skrbite otrokom za pošteno tovarništvo. Ne dovolite jim se potepati; izvolite jim sami poštene tovariše in tovarišice, naj se z njimi veselijo, igrajo in skačejo. Otrok ne more biti sam, sam je le volk. Glejte pa skrbno, kaj otroci počnejo; ena grintova ovca celo čredo pokvari.

Odraščajen preskrbite dobro službo pri poštenih ljudeh, pa tudi ob času poštenega tovariša ali tovarišice v zakon. Toda ne siliti, temveč le svetovati v službo ali pa v zakon je staršev prava pravica. Prisiljena reč ni dobra, pa tudi na cesti pregrehe se prava sreča ne najde. Poštena tovarišija zlata reč, slaba tovarišija in pa smola na suknji.

7. Skrbite otrokom za pobožnost. Pobožnemu kristjanu so potrebne tri svete reči: prvič vsako jutro in vsak večer moliti. Rajši pusti ži-

vino brez krme, kakor otroke brez molitve. Ne veliko, le sveti križ, pa dober namen storiti, jih iz mla-dega navadite. Ako Boga ne bodo pozabili, jih tudi Bog ne bo pozabil. Druga reč, ki je pobožnemu kristjanu potrebna, je: vsako nedeljo in zapovedan praznik zahajati k službi božji in k božji besedi. Otroci zdijajo, ako pridejo malokedaj v cerkev; takih ni ne-beško kraljestvo. Gorje starišem, ki sami ne grejo v nebeško kraljestvo in tudi otrokom branijo. (Takih sodba bo strašna.)

Tretja reč, pobožnemu kristjanu je potrebno pogosto prejetje svetih zakramentov. Mladenci in deklice od 15. leta naj po navadi vsak mesec ali vsaj vsako osmo nedeljo gredo k spovedi. Pogosta spoved jih bo obvarovala skrivnih sovražnikov, potrgala skrivne zanjke, premagala zapeljevanje, jih posvarila in poučila v takih rečeh, o katerih stariši ali ne vedo ali ne morejo vedeti.

Pogosta sveta spoved je roka božja za mlade ljudi, pogosto sveto obhajilo pa nebeški studenec. „Jaz sem vinska trta“, veli Jezus, „vi ste moje mladice“; najlepše mladice so mladi ljudje. Mlado srce hoče ljubiti, ako ne ljubi Jezusa, ljubi pregrešen svet. Mlado srce mora ljubiti, ljubezen je njega življenje. „Jaz sem pot, resnica in življenje“, govori Jezus. Mlado srce išče, koga bi ljubilo; usmiljeni Jezus išče srce, ki bi ga ljubilo in kliče: „Sin! hčer! dai meni svoje srce!“ Vse to se zgodi po vrednem sv. obhajilu. In kakor se jagnjeta od zelenja lepo omladijo, rožice od jutranje rose lepše razcveto, enako oživijo mladeniči in deklice po vrednem, pogostem svetem obhajilu. Kdo bi jim ne priporočal? Poredko k božji mizi hoditi je lenoba k službi božji, je naglaven greh. Tako se pobožno živi, če se za te tri reči skrbi. „Pobožnost je pa za vse dobra“, uči sv. Pavel; „ona ima obljube tega in prihodnjega življenja“.

Preljubi očetje in ve matere! Sreča ali nesreča prihodnjih dni leži v vaših rokah in to so vaši otroci. Kako jih boste izredili, take čase, slabe in dobre, bomo imeli mi, šibo krvavo ali zlato krono pa vi pri svojih otrocih. Vsaki dan prosite v svetem očenašu, naj bi Bog uslišal vaših sedem prošelj, ki jih vsebuje Gospodova molitev; oh, prosim vas v imenu svetega Boga, uslišite tudi vi sedem prošelj za dobro vzgojo otrok. Le samo štiri reči so vam potrebne, da dopolnite teh sedem prošelj: Učite, svarite, s šibo po... in pa moliti vsaki dan, pri vsaki sveti maši, naj Bog da otrokom pravo pamet. Le za trojno suknjo skrbite otrokom: za poštenost, delavnost in pobožnost; vse drugo jim bo navrženo; za to vas prosim. Ako prošnja pri vas ne velja, naj vas vzdrami šiba božja, s katero žuga pravični Bog v II. bukvali Mojzesu v 20. poglavju, v 3. vrsti, rekoč: „Jaz Gospod tvoj Bog, močen Bog, ki drugega zraven sebe ne trpim in kaznujem hudobije očetu na otrocih od tretjega in četrtega zaroda pri teh, ki me sovražijo.“

Šiba novo mašo poje.

(Slomšek, Drobničice 1848).

„Neumnost se trdo otroku srca drži; šiba strahovalka jo izpodi“, govori modri Salomon v bukvali pripovedi 22, 15.

Želje in misli človeškega srca so v duhu nagnjene od njegovih mladih dni, in naj se prepusti svojemu nagibu, globeje in globeje v hudo zagazi. Otrok raste, pa tudi hudobija raste z njim, dokler ga celo ne zaraste, časno in večno nesrečnega stori.

Neumnost in hudobija dve sestri, se srca otrok globoko primeta, uči modri Salomon, in kdo jih bo odpodil? „Šiba strahovalka jih odpodi“, nadaljuje sam. Ona poravnava otroku mišljenje in poštenje iz hudega na dobro. Treh reči je treba v tem dobro pomniti.

1. Neumnost in hudobija se otroškega srca drži. Čeravno vse ljudi hudo ne mika enako, in izkušnja, ki ene vleče, druge le rahlo opominja; pa vendar so vsi več v hudo, kot v dobro nagnjeni, in čutijo v sebi postavbo pregrehe, katere se le iznebijo po milosti Kristusovi. Močnejše strasti vstajajo v srcu mladeniča, kakor so se v srcu otroka zmežile; pa tudi otrok ni brez hudega nagnjenja. Hudega seme se porodi z otrokom in ima svojo cimo v srcu; ako se je zarano ne izdere, rada močno požene.

Stariši ne smejo nikdar pozabiti, da otroci popolnoma niso, ampak potrebni, da se popravijo. Res ljubeznjivo je dete, katerega je gola nedolžnost; pa njegove napake ne videti, jih izgovarjati in zanemarjati, prida nikdar ne prinese.

2. Hudobija se mora otroku iztrebiti iz srca. Ne odlagaj otroka svariti in strahovati, da mladenič tvojemu strahu ne odraste. Šibko drevesce lahko nagneš kamor hočeš; je mehko ko vosek; lahko mu daš lepo podobo čednosti. Cima hudega še ni poglala korine, lahko jo izdereš in pokončaš. Ko so se pa korine hudobije zarastle, se čisto ne dajo poruvati. Slabi stariši pravijo, rekoč: „Pustite, so pač otroci, ko bodo odrasli, se bodo tudi izpametovali; zdaj še niso za to, da bi razumeli, kaj je prav ali ni prav.“ Kar otroci dobrega ne razumejo, se morajo učiti; hudoba se z njimi starati ne sme.

3. Šiba strahovalka hudobijo otroku iz srca izpodi, pa se ne sme s tramom posušiti; zakaj suha šiba se rada zlomi in malo pomaga; ona mora za potrebo peti, to je modro in po pameti. „Ne prizanašaj svojim otrokom, da bi jim strahu ne dal; ako ga s šibo udariš, ne bo umrl.“ Ako ga s šibo tepeš, njegovo dušo pekla rešiš. Komur se šiba mili, svojega otroka sovraži; kdor ga pa ljubi, ga ima vedno v strahu. „Šiba in kazni dasta modrost.“ Prip. 13, 24; 23, 13—14; 29, 15.

Naj torej šiba otroke modro strahuje, potem se mladenič palice bati treba ne bo in tudi moža tuja vrata po petah tolkle ne bodo.